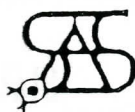

fórum ARCHIVÁROV

K jubileám slovenských archívov

V máji tohto roku uplynie 40 rokov od prijatia vládneho nariadenia o archívniectve (vl.n. číslo 29/1954 Zb. zo 7.mája 1954). Bola to prvá významnejšia právna úprava archívniectva v Československu. Oživenie archívnej legislatívy vo svete v povojnovom období podporila aj Medzinárodná rada archívov. Na Slovensku už o niekoľko rokov po prijatí vládneho nariadenia pripravilo Povereníctvo vnútra návrh osnovy zákona Slovenskej národnej rady o Slovenskom národnom archíve (v roku 1959), ktorým sa mal stať Štátny slovenský ústredný archív v Bratislave. Žiaľ, k dopracovaniu a realizácii zákona nedošlo. Po vyše 32 rokoch sa realizoval z návrhu aspoň návrh na dôstojné pomenovanie najväčšej archívnej inštitúcie na Slovensku.

19.decembra 1975 prijala Slovenská národná rada zákon č. 149/1975 Zb. o archívniectve. V ten istý deň sa oficiálne započala aj výstavba novej budovy Slovenského národného archívu. Prijatím tohto zákona SNR (Česká národná rada prijala zákon č. 97/1974 Zb. o archívniectve 17.12.1974) sa skončila platnosť vládneho nariadenia o archívniectve z roku 1954 a archívniectvo na Slovensku odvtedy pôsobí samostatne.

Vzhľadom aj na uvedené výročia rozhodla sa redakcia pripraviť niekoľko monotematicky zameraných čísiel nášho bulletinu v záujme toho, aby sme zainteresovali väčší počet pracovníkov archivov. Účelom je vzájomné spoznávanie, informovanosť a vytváranie dobrých vzťahov medzi archívmi a pracovníkmi archivníctva.

Pritomné číslo FA pripravili pracovníci Štátneho oblastného archívu v Nitre. Ďalšie, májové číslo, pripravia kolegovia zo ŠOKA Galanta, Komárno a Nové Zámky. Predpokladáme, že aj pracovníci ďalších štátnych archívov a iných archívov prejavia záujem o takúto spoluprácu.

Elo Rákoš

Štátny oblastný archív v Nitre (1969 - 1994) a jeho predchodcovia

Náš archívny ústav si v tomto roku môže pripomenúť viaceré okružle výročia zo svojej minulosti. Pod dnešnou firmou existuje od 1. júla 1969 (35. výročie), ale ako dedič a nástupca svojich právnych predchodcov, môže svoje počiatky rátať prinajmenej od konca stredoveku. Veď je vlastne pokračovateľom župného archívu Nitrianskej a ďalších stolíc, ktorých inštitucionálna podoba vznikala od polovice 16. storočia. Až do roku 1923 bol iba archívom svojej titulárnej župy, ale po vzniku veľžúp a prevzatí tekovského župného archívu získal materiálnu základňu budúceho archívneho ústavu. Tá sa ešte rozšírila roku 1949 prevzatím fondov a zbierok komárňanského župného archívu a dostala i formálnu podobu archívneho ústavu zriadením Archívu Nitrianskeho kraja (45. výročie). Na archívne fondy a spisové registratúry bohatú inštitúciu presťahovali v rokoch 1952-1953 zo Župného domu v Nitre do zámku v Bojniciach, okr. Prievidza, kde sa v roku 1954 v zmysle vládneho nariadenia o archivníctve pretvorila v Štátny archív v Bojniciach (40. výročie). Do tejto inštitúcie sa v roku 1956 začlenila tamojšia pobočka celoštátnej siete pôdohospodárskych archívov so svojimi cennými archívnymi fondami šľachtických rodov, panstiev, veľkostatkov a firiem poľnohospodárskeho a lesného podnikania na území vtedajšieho Nitrianskeho kraja. Keďže priestory v Bojnicksom zámku čoskoro prestali postačovať potrebám ústavu a pamiat-

kový charakter sídelného objektu bránil možnosti prístavby, hľadalo sa iné riešenie jeho umiestnenia. Našlo sa v roku 1960 získaním budovy krajskej väznice v centre mesta Nitry, ktorá polohou, veľkosťou a zabezpečovacím vybavením plne vyhovovala archívnym i študijným účelom. Po nevyhnutnej minimálnej stavebnej úprave sme v roku 1961 presťahovali fondy a zariadenie Štátneho archívu z Bojníc, takže nitrianske a s nimi i tekovské a komárňanské archívne dokumenty krajského významu sa opäť vrátili do Nitry.

Samostatnú kapitolu vývoja dnešného nitrianskeho regionálneho archívu tvorili archívne písomnosti trenčianskej proveniencie, ktorých základom bol archív Trenčianskej župy. Od roku 1949 ich uchovávala trenčianska pobočka Krajského archívu v Bratislave, z ktorej sa v roku 1954 stala trenčianska pobočka Štátneho archívu v Bratislave, o dva roky rozšírená pripojením trenčianskej pobočky Pôdohospodárskeho archívu. V roku 1961 trenčiansku pobočku Štátneho archívu zrušili a presťahovali do Nitry, kde spolu s podobnou bojnickou pobočkou sa stala základom pre novozriadenú nitriansku pobočku Štátneho archívu v Bratislave.

Po ustálení organizačnej siete našich štátnych archívov, nezávislej od často sa meniaceho administratívneho územného delenia Slovenska, bola táto nitrianska pobočka v roku 1969 povýšená na samostatný štátny archív v Nitre, ktorý svojimi viac ako siedmimi bežnými kilometrami archívnych dokumentov patril vtedy k najvýznamnejším archívnym ústavom Slovenska. Jeho sľubný rozvoj však v roku 1972 pretrhlo nečakané rozhodnutie vlády o vrátení väzenskej budovy v Nitre pôvodnému účelu a vysťahovaní archívneho pracoviska a depozitov z nej. Keďže v Nitre sa nenašiel vyhovujúci náhradný objekt pre ich umiestnenie, muselo sa prikrčiť k rozdeleniu celku na niekoľko častí, k ich dočasnému umiestneniu na viacerých miestach Slovenska a k príprave výstavby modernej archívnej budovy v Nitre. Po urýchlennom vysťahovaní v rokoch 1972-1973 vzniklo provizórium s riaditeľstvom archívu, časťou pracovníkov a jednou študovňou v podnájme sprvu v internáte n.p. Plastika v Horných Krškanoch v rokoch 1973-1975, potom v zdravotnom stredisku v Ivánke pri Nitre od roku 1975, ďalej s filiálnym pracoviskom s ostatnými pracovníkmi, druhou študovňou a depotmi v známom Vodnom hrade v Šali, a s tromi vysunutými skladiskami písomností v Malom Lúči, okr. Dunajská Streda, v Bytči, okr. Žilina a v Brati-

slave. V nasledujúcich rokoch provizória sa podarilo dočasné skladisko v Lúči vyprázdiť. Od roku 1974 sa začalo s prípravou prvej výstavby sídla ústavu (20. výročie) v podobe archívneho paláca v exponovanej polohe v strede mesta Nitry. V roku 1975 zákonom o archívnictve dostal rozptýlený ústav svoj dnešný názov Štátny oblastný archív v Nitre, pre budúcnosť s vytýčenou záujmovou oblasťou o archívne dokumenty nadokresnej proveniencie z územia šiestich okresov juhozápadného Slovenska. V nasledovných rokoch pre rôzne prekážky s nedostatkom investícií alebo stavebných kapacít zišlo z veľkolepého projektu v meste a od roku 1984 (10. výročie) sa začala druhá výstavba sídla archívu, spočívajúca v pristavaní a prestavaní secesného kaštieľa v nitrianskej prímestskej oblasti a v dosahu miestnej hromadnej dopravy v Ivánke p. N., ktorá sa t.č. už blíži k úspešnému dokončeniu. Celoslovenskou delimitáciou archívnych fondov a zbierok medzi archívmi všetkých stupňov v roku 1992 sa dosiahlo zrušenie ďalšieho vysunutého skladiska nášho archívu v Bytči, pravda za cenu ochudobnenia o množstvo špičkových fondov a dokumentov. V súčasnosti ústav očakáva ďalšie z početných sťahovaní, dúfajme, že do definitívneho sídla, aby mohol ukončiť doteraz už dvadsaťdvaročné provizórium, aby mohol sceliť všetky svoje rozptýlené fondy v množstve do štyroch bežných kilometrov a sústrediť svojich 14 pracovníkov, medzičasom už aj odchádzajúcich z aktívnej služby. Aby s novými ľuďmi v normálnych podmienkach mohol pokračovať v rozvoji prerušenom pred takmer štvrtstoročím. Ľudia, režimy, stáročia odchádzajú, archívy - ako svedectvo o nich - však zostávajú.

M. ZEMENE

SÚČASNÝ STAV ŠTÁTNEHO OBLASTNÉHO ARCHÍVU V NITRE

Náš archív po odbornej stránke prežíva podobné radosti a starosti ako iné archívy s tým rozdielom, že rušivo pôsobilo a pôsobí niekoľko faktorov - nestálosť trvalého sídla, rozdelenosť pracovísk a depotov, čiastočné zaostávanie v spracovanosti archívnych fondov následkom viacerých zásadných sťahovaní ako aj rozpady pracovných kolektívov pri změnách sídiel.

Najväčším problémom bola absencia stáleho sídla. Po viacerých úvahách, možnostiach alebo skôr nemožnostiach, v roku 1984 prevzalo prevodom Ministerstvo vnútra SSR od MsNV v Nitre časť parku v miestnej časti Ivanka aj so schátralou kúriou ivanského zemlanskeho rodu Markhotovcov, z ktorého pochádzali dvaja podžupani Nitrianskej župy. V minulosti nedostavaná kúria, ešte s pôvodnou časťou stavby neprislúchajúcou ku kúrii, bola zaujímavým objektom pre generálneho projektanta Stavoprojekt, n.p. Bratislava v osobách Ing. architektov Hirta a Jákliho. Po strastiplných, ale nevyhnutných vybavovaniach predovšetkým hospodárskym odborom ministerstva, prvé stavebné práce uskutočnil dodávateľ Okresný stavebný podnik v Nitre v roku 1988. Aj keď rozbeh bol trochu pomalší, dnes je stavba tesne pred dokončením. Ide o tri stavebné postupy - rekonštrukcia, prístavba a dostavba. Projektanti sa svojej práce zhostili dobre. Architektonickým zosúladením prístavby a dostavby so štýlom pôvodnej budovy vzniká vzhľadný areál. Preto slovo "vzniká", lebo je zatiaľ postavený len jeden z troch možných depotov. Ich spojenie s hlavnou budovou, kde sú umiestnené pracovne, bude prostredníctvom podzemnej spojovacej chodby. Kapacita jedného depotu, vybaveného kompaktnými regálmi bude cca 10.000 bm.

Súčasne v týchto rokoch prebiehala postupná oprava nášho ďalšieho pracoviska, kaštieľa v Šali, kde o.i. sústavná vlhkosť bola riešená podpílením základov a ich izoláciou ako aj izoláciou celej vnútornej plochy východného krídla, z ktorého sme predtým museli vystahovať cca 1000 bm archívnych dokumentov.

Kým budova v Šali ostane pre účely Štátneho okresného archívu v Galante, nás čaká veľké sťahovanie. Hovorí sa, že na každého raz dôjde, tak konečne, v tom dobrom slova zmysle, dochádza už aj na Štátny oblastný archív v Nitre.

Mgr. Šarlota Drahošová

Pracovné skupiny pre pozemkovú reformu v Štátnom oblastnom archíve v Nitre

Medzi písomnosťami Krajského národného výboru v Nitre, ktoré Štátny oblastný archív v Nitre postupne preberal

v šesťdesiatych rokoch, bolo zamiešaných niekoľko fondov. Postupne sme vyčlenili pracovné skupiny pre pozemkovú reformu.

Pozemkovú reformu na Slovensku riadila tzv. sekcia "B" Povereníctva SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu, ktorá vznikla na základe nariadenia Predsedníctva SNR č. 1/1945 Zb.n.SNR z 21.2.1945. Poľnohospodársky majetok bol konfiškovaný podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Zb.n.SNR o konfiškácii a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov a kolaborantov. Konkrétny výkon agendy pozemkovej reformy uskutočňovali miestne a okresné roľnícke komisie pri národných výboroch. Miestna roľnícka komisia vypracovala prídellový plán konfiškovaného majetku s návrhom na prídellovú cenu, postúpila na schválenie okresnej roľníckej komisii pri ONV, ktorá návrh schválila a na jeho základe vypracovala prídellový plán a návrh prídellových cien. Súčasne 31. júla 1945 vznikli na Slovensku pracovné skupiny pre pozemkovú reformu (PSPR) ako výkonné orgány Povereníctva SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu. Celkove ich bolo 23 a do jednej pracovnej skupiny patrili najmenej dva, i viaceré okresy. Mali pomáhať miestnym a okresným roľníckym komisiám národných výborov v prípravných prácach pri vyhotovovaní prídellových plánov a vo všetkých záležitostiach konfiškácie a prídelu pôdy. Ďalej mali pripraviť materiál pre meračsko-technické práce na prídelenej pôde. Záležitosti pozemkovej reformy na Slovensku vybavoval od roku 1949 IX. odbor Povereníctva pôdohospodárstva. Po zrušení pracovných skupín pre PR ako zložiek IX. odboru Povereníctva pôdohospodárstva, sa niektoré agendy pozemkovej reformy presunuli na národné výbory a pracovné skupiny boli ponechané ako zložky IX. referátu KNV so sídlom v Nitre.

V Štátnom oblastnom archíve v Nitre je uložené cca 106 škatúl archívnych dokumentov pracovných skupín pre pozemkovú reformu z okresov, ktoré patria do našej spádovej oblasti. Je to PSPR v Nitre (pre býv. okresy Nitra, Hlohovec, Zlaté Moravce), PSPR v Topoľčanoch (pre býv. okresy Topoľčany, Prievidza, Partizánske, Bánovce n/Bebravou), PSPR v Leviciach (pre býv. okresy Levice, Vráble, Želiezovce), PSPR v Nových Zámkoch (pre býv. okresy Nové Zámky, Hurbanovo, Šurany) a PSPR v Komárne (pre býv. okresy Komárno, Štúrovo). PSPR v Komárne účinkovala do

1.4.1949 a potom jej agendu prebrala PSPR v Nových Zámkoch. Podobne PSPR v Topoľčanoch existovala samostatne do r. 1949 a potom agendu prevzala PSPR v Nitre.

Písomnosti PSPR sú rozčlenené podľa pracovných skupín, okresov, obcí a v rámci obcí sú uložené podľa bývalých vlastníkov. Jednotlivé spisové celky obsahujú žiadosti o prídely pôdy a iného majetku, prílohy k žiadosti, potvrdenie o odboji, rozhodnutia miestnej roľníckej komisie o prídely, konečné prídellové plány, návrhy prídellových plánov, zoznamy vydaných prídellových listín, platenie preddavkov prídellových cien, polohopisné plány, zriedkavo aj geometrické plány a iné dokumenty.

Pri vybavovaní žiadostí terajších občanov o doklady o prídely pôdy v rámci II. pozemkovej reformy, väčšinou vydávame iba overené xerokópie z návrhov prídellových plánov, ktorých je najviac. V malej miere sú zastúpené konečné prídellové plány a výmery na prídely pôdy sú zachované minimálne. Tiež grafické plány sú zachované iba zriedkavo. Žiadateľov odkazujeme takmer vždy ešte i na príslušné štátne okresné archívy, prípadne obvodné úrady, kde sú tiež uložené písomnosti PSPR. V budúcnosti by sa mali delimitovať a sceliť. K ich dnešnému rozptýleniu došlo tým, že po zrušení KNV sa všetky neukončené písomnosti zápisnične odovzdali z KNV na okresné národné výbory. Odovzdali sa celé kompletne elaboráty, týkajúce sa bývalých vlastníkov, t. j. napr. prídellový a grafický plán, návrh na konfiškáciu, preberací a meračský elaborát, majetková podstata, výmery o vlastníctve pôdy a iné. Na KNV v Nitre ostali iba ukončené záležitosti, ktoré sa neskôr dostali do ŠOBA v Nitre. Naproti tomu písomnosti odovzdané na bývalé ONV prebrali neskôr do úschovy štátne okresné archívy (ŠOKA Topoľčany, N. Zámky, Komárno), niekde ostali na terajších obvodných úradoch (Nitra, Levice). Vidíme teda, že sú roztrúsené na viacerých miestach a navyše, pokiaľ ide o doklady vydané Poverenictvom pôdohospodárstva, možno sa obrátiť i na Slovenský národný archív v Bratislave.

Z tejto situácie pre dnešného žiadateľa vyplýva, že sa kvôli získaniu dokladov o prídely pôdy z II. pozemkovej reformy musí niekedy obrátiť na 4 inštitúcie.

Môžeme sa zamyslieť i nad inou otázkou, čo je základným fondom - poverenictvo i s pracovnými skupinami (obdoba Štátneho pozemkového úradu) alebo jednotlivé pracovné skupiny v oblastných a okresných archívoch. Kým tieto písomnosti

neboli roztriedené, evidovali sme ich predbežne ako jeden fond. Po inventarizácii, ktorá v súčasnosti prebieha, každú pracovnú skupinu zaevidujeme ako samostatný archívny fond.

Mgr. Terézia Féderová

Družobné vzťahy s maďarskými archívami

Zástupca mestanostu Tatabánye a predseda komisie pre rekonštrukciu milénárneho pamätníka v miestnej časti Bánhida boli milo prekvapení, keď sme im pri prvej avizovanej návšteve 4. septembra 1991 predložili ucelene zachované archívne dokumenty o ideovej a projektovej príprave ako aj ťažkostiach sprevádzajúcich výstavbu pamätníka. Bol to prvý kontakt, ktorý sa čoskoro začal rozvíjať po viacerých liniách. Šarlota Drahošová spolupracovala so spomínanou komisiou a prispela do publikácie A Bánhidai Turul, Tatabánya 1992, článkom o priebehu výstavby z dokumentov v ŠOBA v Nitre. Z príležitosti 45. výročia vzniku mesta Tatabánya, terajšieho župného centra, sme prispeli kópiami archívnych dokumentov k výstave, usporiadanej Mestským múzeom v Tatabányi a prednáškou o dokumentoch z nášho archívu vzťahujúcich sa na banícke obce, ktoré sa spojili v mesto Tatabánya.

Za najdôležitejšie kontakty však považujeme stretnutia s našimi kolegami - archívami, vzájomnú výmenu skúseností a žlúdium archívnych dokumentov. Vedenie ŠOKA v Galante a ŠOBA v Nitre súhlasilo so spoluprácou na tejto báze. Nasledovalo niekoľko recipročných a spoločenských odborných návštev, z našej strany V. Novákovej a Š. Drahošovej, v Archive Komárňanskej župy v Ostrihome (vtedy riaditeľ dr. András Ortutay, dnes dr. Éva Ravasz) a jeho pobočke v Tatabányi (vedúca dr. Mária Kelemen Leblancné). Musíme konštatovať, že sú veľmi pozornými a milými hosťami, niekedy až presahujúcimi naše recipročné možnosti. Diskutovali sme o odborných problémoch s konštatovaním, že sú veľmi podobné - preťaženosť vybavovaním majetkoprávných záležitostí, obetavosť, priestorové a finančné problémy. Na jeseň v roku 1992 sme sa zúčastnili slávnostného otvorenia archívnej pobočky v Tatabányi, ktorá sa systematicky pretvára na mestský archív.

Odborná spolupráca sa ustálila v návštevách dvoj-až štvorčlenných skupín maďarských archivárov študujúcich 1 - 2 krát do roka v Šali archivne dokumenty vzťahujúce sa na územie terajšej maďarskej Komárňanskej župy (Komárňanská župa I., II., zápisnice Muncipálneho výboru Komárňanskej župy a iné). Z vybraných významnejších spisov vyhotovujeme pre nich xerokópie.

15.-17. decembra 1993 počas našej poslednej návštevy v Ostrihome, začali sme štyri archivárky študovať elenchy Hodnoverného miesta Ostrihomskej kapituly, ktorého činnosť sa týkala značnej časti terajšieho slovenského územia. Písomnosti sú z rokov 1225-1882, 112,50 bm a delia sa na zbierku listín pred Moháčskou bitkou 1225-1526, obdobie 1527-1874, jednotlivé spisy a zápisnice 1551-1882. Abecedné elenchy sú vedené v latinčine a iba zápisy z 19. storočia sú v maďarskom jazyku. Je časovo veľmi náročné študovať hrubé abecedné elenchy. Zamerali sme sa na zápisy vzťahujúce sa na terajšie okresy Nitra a Galanta. Bolo by vhodné v budúcnosti uvažovať o mikrofilmovaní týchto pomocných kníh cez kultúrnu dohodu medzi Slovenskom a Maďarskom. Z množstva údajov týkajúcich sa nášho územia ťažko voliť vhodný systém výpiskov, preto sme robili jednoduché zápisy - signatúra, mesto, obec alebo osoba. Nesmieme opomenúť, že v tomto archíve leží ďalší zaujímavý archívny fond Hodnoverné miesto konventu v Hronskom Beňadiku 14. st. - 1852, 36 bm.

Pretože maďarskí archivári navštevujú pracovisko v Šali, väčšiu časť finančnej a spoločenskej starostlivosti došiaľ prevzal Štátny okresný archív v Galante.

Šarlota Drahošová

Dikálny súpis Nitrianskej župy z rokov 1752-1753

patrí ku bádateľsky najvyhľadávanejším archívnym dokumentom Štátneho oblastného archívu v Nitre. Oprávnené, hoci nie je ani najstarší, ani unikátny. Jeho hodnota je v množstve nezastupiteľných údajov štatistického charakteru ku každej z vyše 460 obcí historickej Nitrianskej župy z čias, kedy ich ešte nie je nazvyš.

Celý elaborát pozostáva z piatich objemných kníh rozmerov cca 57 x 25 cm, v celopergamenovej zožltnutej väzbe, o celkovom počte takmer 4 000 listov, písaných latinsky, humanistickou polokurzívou jediného pisára v linkovaných rubrikách i v súvislých textoch s ozdobnými iniciálami, ku ktorým je dodatočne inou rukou zhotovený šiesty sumárny a menej kaligrafický zväzok v obyčajnej kartónovej väzbe. Jednotná séria kníh vznikla zrejme krasopisným prepísaním pracovných koncepcií kráľovských súpisových komisárov, ktorí osobne prešli všetky obce každého z piatich okresov župy, kde zistili a zapísali potrebné daňové podklady. V poslednom kvartáli roku 1752 spracovali Nitriansky (785 fol) a Skalický (523 fol) obvod Nitrianskej župy. Ostatné obvody: Novomestský (931 fol), Obdokovský (678 fol) a Bojnický (611 fol) prešli a spísali v nasledujúcom roku 1753.

V každej obci zapísali jej meno, priezviská a mená všetkých zdanených obyvateľov, - hláv domácností podľa sociálnych kategórií roľníkov, želiarov a podželiarov, domácich i cezpoľných prenajíomcov pôdy a remeselníkov. Ďalej poznačili počet členov v domácnostiach, počet vlastnených poddanských usadlostí v zlomkoch, počet remeselníkov a obchodníkov. Ďalšiu skupinu údajov tvoria informácie o rozlohe a druhoch vlastnenej pôdy, kde sa v bratislavských mericiach uvádza výmera polí, patriacich k obývaným, alebo pustým usadlostiam, podobne v pokosoch výmera lúk a v riadkoch výmera viníc. Nezabudli ani na zvláštny údaj o výmere kapustnísk podľa počtu nasadených hlávok kapusty. Poslednou rubrikou o pôde je výmera plôch osadených ľanom a konopami. Ďalšou kapitolou sú rubriky o množstve v každej domácnosti chovaných hospodárskych zvierat podľa druhov: počet ťažných volov, koní, kráv teľných i jalovic, ako aj býčkov do troch rokov veku, evidovali sa i počty oviec a kôz v jednej spoločnej rubrike, prasiat, ba dokonca i počty chovaných včelstiev. Nakoniec sa zapísali mlyny na múku, celoročné i sezónne, stabilné či mobilné, podľa počtu zložení, ďalej lisy na rastlinný olej a destilačné prístroje na výrobu pálenky. Okrem týchto rubrikovaných údajov podľa jednotlivých domácností, je pri každej obci niekoľko listov poznámok s informáciami, týkajúcimi sa celého obecného spoločenstva, z ktorých sa dozvieme o zemepánoch obce a poddanských povinnostiach voči nim, o desiatku a deviatku, o práve výčapu, výseku mäsa, mlynov, trhov, o miere úrodnosti pôdy

o spoločných obecných pasienkoch, o počte sýpok v obci, o klimatických pomeroch a živelných pohromách, medzi ktoré zatratúvali i časté prechody vojsk. Na záver zápisu o každej obci je vyčíslená úhrnná suma župnej a štátnej dane v peniazoch za posledné tri roky.

Tento prameň poskytuje plastický obraz o poddanskom obyvateľstve Nitrianskej župy, o jeho sociálnom rozvrstvení, majetku a zdaniteľnej hospodárskej aktivite z doby vyše tridsať rokov pred prvým celouhorským sčítaním ľudu. Preto sa bez neho nezaobíde žiadny záujemca o miestne dejiny obcí a miest v tomto regióne. Je výnimočný aj tým, že pravdepodobne žiadna z uhorských žúp tých čias nemá obdobný, tak dôkladne, obsažne a krasopisne zhotovený štatistický prehľad.

M. ZEMENE

219.

Nomina Locorum. & Incolarum Conturbationum obnoxiarum.	Clavibus	Calatracarum	Muracrum
David Ambruska	1 1/2		
Michael Vášár Cochunad	1 1/2		
Franciscus Bodoly	1	14	37 1/2
Georgius Klemen Vorasiy	1 1/4	7	3
Francisci Augustini Doms	1	15	15
Ladislavus Penza	1 1/2	15 1/2	18
Ioannes Gubockij Pellio	1 1/3	1 7	3 1/2
Michael Trovackis Vanno	1 1 1	21	10

Valné zhromaždenie Spoločnosti slovenských archivárov

Výbor SSA zvoláva 3. valné zhromaždenie Spoločnosti slovenských archivárov

dňa 1. júna 1994 v Rajeckých Tepliciach

(kongresová hala Miestneho úradu v blízkosti hotela Veľká Fatra). Valné zhromaždenie sa bude konať po skončení archívneho sympózia "Identita archivára", ktorého spoluusporiadateľom je aj Spoločnosť slovenských archivárov. Na programe rokovania valného zhromaždenia bude správa o činnosti za obdobie od 2. valného zhromaždenia SSA, voľby do orgánov Spoločnosti a program činnosti Spoločnosti na ďalšie volebné obdobie.

Pozývame všetkých členov Spoločnosti slovenských archivárov.

Výbor SSA

~~~~~

Exkurzia archivárov do Ostrihomu sa uskutoční dňa 17. mája 1994 dvoma autobusmi odchodom z Bratislavy o 6.30 hod. z parkoviska na Trnavskom mýte (býv. nám. F. Zupku) - Dom odborov.

Členom Spoločnosti hradíme cestu autobusom z Bratislavy do Ostrihomu a späť. Nakoľko máme ešte niekoľko voľných miest v autobusoch, môžu sa prihlásiť ďalší záujemcovia členovia i nečlenovia SSA. Nečlenovia si hradia cestovné v sume 100.- Sk.

Dosiaľ máme prihlásených 65 ľudí, ktorých prihlášky - ak sa neodhlásia do 30. apríla 1994 - budeme považovať za záväzné!

Výbor SSA